

Massiv og koordineret indsats som forebyggelse i familier

I mit arbejde som konsulent med børn, unge eller voksne med psykiatriske diagnoser, bliver jeg tilknyttet familier, hvor vanskeligheder og problemer som følge af et barns handicap er massive. Barnet har ofte fået diagnosen måneder eller år tidligere, og der er ikke før blevet tilbudt koordineret hjælp. Den manglende hjælp har betydet, at familien ved min tilknytning befinder sig i krise. Familien har et massivt behov for hjælp, og arbejdet med at få dem på højkant igen strækker sig over længere tid, fordi hjælpen kommer så sent. Hvis en massiv hjælpeindsats sættes i værk allerede ved den første mistanke om en psykiatrisk lidelse bliver arbejdet nemmere, tidsmæssigt kortere og familiens fremtidige behov betydelig mindre.

Livet i familien

Det at få en diagnose på sit barn kan i mange tilfælde betyde en opklaring af, hvorfor det har været så vanskeligt at opdrage netop dette barn. Der har hos næsten alle familierne før diagnosen været år med massive vanskeligheder og problematikker omkring barnet. Psykologer, sagsbehandlere, talepædagoger, familieterapeuter, fysioterapeuter og lignende har været knyttet til barnet og familien, og derfor bliver selve diagnosen til den endelige opklaring af, hvorfor det har været så svært. Imidlertid opstår der hurtigt igen et tomrum, hvor sorgen over handicappet kommer til at fylde rigtig meget. Derudover forsvinder problematikkerne ikke bare fordi, der er kommet en diagnose. Diagnosen kan være den hjælpende opklaringsfaktor, men den giver ikke i sig selv viden og indsigt i, hvordan barnet skal hjælpes og behandles i hverdagen.

Den kommunale indsats

Vældsættelse og anerkendelse får mennesker til at vokse

I årene før diagnosen har der ofte været rigtig mange forskellige kommunale fagpersoner inde over familien, alle med hver deres vinkel på problematikkerne. Det har efterladt forældrene med en følelse af at mangle overblik, styring og kontrol over eget liv. De mange gode hensigter har skabt frustrationer, og en følelse af ikke at blive set og imødekommet på de reelle behov. Set fra kommunal vinkel har familiens vanskeligheder initieret et stort hjælpeapparat med store omkostninger til følge. Efter diagnosen står familien med en forståelse af problematikken, men mangler som beskrevet fortsat hjælp til at implementere redskaber i hverdagen og hjælp til at bearbejde sorgen. I flere tilfælde bliver barnet placeret i specialskole, men indsatsen i hjemmet udebliver ofte. Når der kommunalt sættes ind i familien, adskilles foranstaltningerne i skoleindsats og indsats i hjemmet, hvorved helheden i indsatsen kommer til at mangle.

Hvad kan ændres?

De mange møder med skiftende fagpersoner har kun i begrænset omfang gavnlig virkning for forældrene og barnet med en psykiatrisk lidelse. Forældrene er utroligt sårbare, og det er yderst vanskeligt at forholde sig til så mange personer. Det er desuden svært at vide, hvem de skal kontakte, hvis et behov opstår – hvem har mon kompetencen netop på dette område? Derudover koster det mange kommunale ressourcer, som kan bruges mere hensigtsmæssigt.

En familie i vanskeligheder har brug for at få tilknyttet én familiekonsulent, som de har fuld tillid til og som kan koordinere deres "sag". Familiekonsulenten skal tilknyttes så hurtigt som muligt, og senest lige umiddelbart efter diagnosen er stillet. Indsatsen skal i begyndelsen være massiv og målrettes forældrenes behov, så forældrene føler, at der tages hånd om dem, familien og deres barn. Derved frigives forældrenes ressourcer og de finder overskud til selv aktivt at gå ind i arbejdet.

Familiekonsulenten skal været fagligt stærk på mange forskellige psykiatriske diagnoser, og desuden have kompetencer til at skabe et tillidsforhold til familien. Tilliden er det bærende element for, at indsatsen vil lykkes. Uanset hvilken psykiatrisk problematik, der er tale om, vil det mindske familiens frustrationer, hvis deres kontakt

Værdsættelse og anerkendelse får mennesker til at vokse

med det kommunale system udelukkende går gennem én fagperson. Familiekonsulenten skal fungere som rådgiver og vejleder i familien. Det handler bl.a. om hjælp til sorgbearbejdelse, viden og indsigt i handicappet, hjælp til håndtering af familiemønstre, søskendeproblematikker, drøftelse af skoleplacering og drøftelse af barnets fremtidige muligheder.

Ud over at være familiens vejleder og rådgiver skal familiekonsulenten fungere som koordinator for alle de kommunale foranstaltninger omkring familien. Det kræver, at familiekonsulenten har en vis formel kompetence således, at det bliver muligt at handle og sætte ting i værk. Vedkommende skal være den, der sørger for at indkalde og deltage i møder, formidle kontakten til andre fagpersoner i kommunen, skabe kontakten mellem skole og hjem og lignende. På familiens vegne bliver familiekonsulenten talerør til omverdenen.

Forældrenes ressourcer frigives i takt med, at familiekonsulenten tager over på alle de praktiske opgaver, som hos mange i forvejen nedslidte forældre opleves som bureaukratiske, tunge og utrolig besværlige. Arbejdet omkring familien og barnet bliver et helhedssyn med viden om, at succes for at hjælpe et barn handler om at se på hele barnets liv både i hjemmet og i skolen. Derudover oplever forældrene sig hørt og set og placeret som centrum for hjælpen til barnet.

Den massive indsats skal udfoldes indtil, forældrene igen føler, de har styr på familien. Alt efter familiens generelle ressourcer tager det som regel mellem 3 og 12 måneder, hvorefter hjælpen kan tilbydes i mindre udstrækning. Det er en god forebyggelse at fastholde kontakten og tilbyde samtaler hver anden måned, også når forældrene oplever, de har styr på familien. I takt med at barnet bliver ældre, kan der opstå nye problematikker, der skal tages hånd om, og her er det en stor fordel at forældrene ved, hvor de skal henvende sig, og at tilliden på forhånd er etableret.

Opsummering

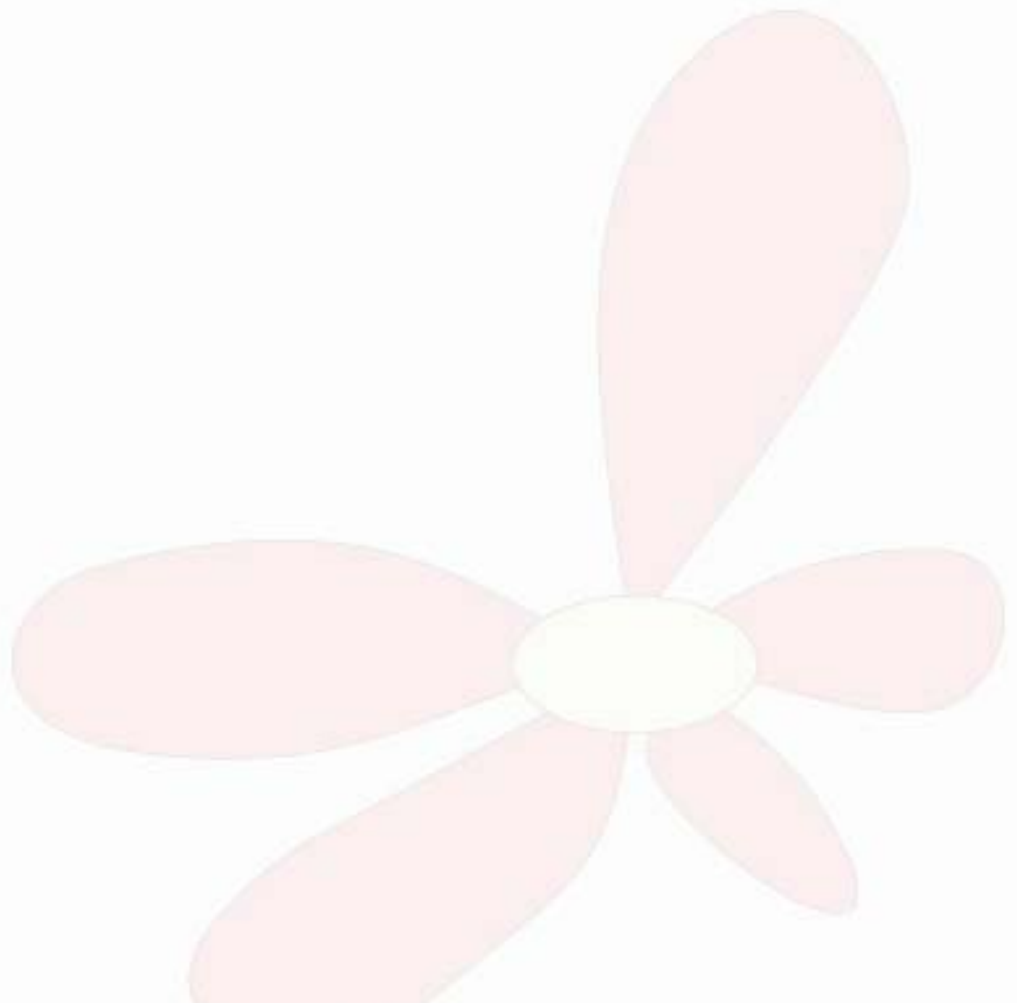
Pointerne i det jeg har beskrevet ovenfor, kan kort opsummeres i følgende tre punkter:

Værdsættelse og anerkendelse får mennesker til at vokse

- Tidlig indsats - familiekonsulenten tilknyttes så tidligt som muligt, og senest umiddelbart efter et barn er udredt.
- Massiv indsats straks – Indsatsen dækker bredt med ugentlige besøg og målrettet både familie og skole.
- Koordineret indsats – familiekonsulenten bliver platformen, hvor alt kontakt mellem kommune og familie koordineres.

Forudsætningen for at dette lykkes er, at konsulenten besidder en stærk faglig viden og desuden formår at skabe et tillidsfuldt forhold til familien.

Værdsættelse og anerkendelse får mennesker til at vokse